

Sygn. akt V U 480/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 października 2022 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Romuald Kompanowski

Protokolant: st.sekr.sądowy Piotr Durajczyk

po rozpoznaniu w dniu 17 października 2022 r. w Kaliszu

odwołania J. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 5 maja 2022 r. Nr nr (...)

w sprawie J. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o ustalenie ubezpieczenia dot. H. G.

1. **Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 5 maja 2022 r. znak nr (...) w ten sposób, że stwierdza, że H. G. jako pracownik u płatnika składek J. W. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) w K. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 1 lutego 2022r.**

2. **Zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. na rzecz odwołującego J. W. kwotę 180 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sędzia Romuald Kompanowski

Sygn. akt V U 480/22

UZASADNIENIE

Decyzją z 5 maja 2022 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. stwierdził, że H. G. nie podlega od 1 lutego 2022 r. ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu, z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek J. W. wobec stwierdzenia, iż umowa o pracę została zawarta w celu uzyskania uprawnień do korzystania ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył J. W. wnosząc o jej zmianę i ustalenie, iż podlega ubezpieczeniu pracowniczemu w okresie objętym decyzją.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. wniósł o oddalenie odwołania.

Ubezpieczony H. G. poprał odwołanie.

Sąd ustalił, co następuje:

Odwołujący J. W.. – z zawodu murarz – prowadzi od kilkunastu pozarolniczą działalność gospodarczą w zakresie usług ogólnobudowlanych. Przy wykonywaniu usług, podmiot korzystał w przeszłości z pomocy zatrudnionych przez siebie pracowników. W poszczególnych okresach różna była ich liczba z uwagi na zmienną ilość zleczanych mu prac.

dowód: zeznania odwołującego

Pod koniec stycznia 2022 r. odwołujący otrzymał zlecenie na wykonanie garażu wolnostojącego. Inwestorem na rzecz, którego miała być wykonana powyższa usługa był P. P.. Wstępny termin zakończenia prac określony został na połowę 2022 roku.

dowód: zeznania świadka P. P., zeznania odwołującego

31 stycznia 2022 r. odwołujący i H. G. zawarli umowę o pracę mocą której H. G. jako pracownik zobowiązał się wykonywać pracę w wymiarze 1/2 etatu na rzecz odwołującego za wynagrodzeniem w kwocie 1 500,00 zł miesięcznie. W umowie został wskazany termin rozpoczęcia pracy – 1 lutego 2022 r. Strony w umowie określiły charakter umowy – umowa na okres próby oraz termin obowiązywania umowy – 30 kwietnia 2022 r.

dowód: umowa o pracę w aktach ZUS, zeznania odwołującego i H. G.

Odwołujący 1 lutego 2022 roku przystąpił do wykonywania zleconej przez P. P. usługi. Tego dnia odwołujący sam wykonywał prace murarskie. Tak samo było następnego dnia. Zatrudniony przez odwołującego pracownik w czasie przeznaczonym na wykonywanie obowiązków pracowniczych brał udział w szkoleniu wstępnym.

dowód: zeznania odwołującego i H. G., lista obecności

3 lutego 2022 r. prace na obiekcie należącym do P. P. prowadzone były z udziałem odwołującego oraz H. G. od godzin porannych. Około godziny 13 – ej H. G. zszedł z budowy i za wiedzą odwołującego udał się do lekarza badań profilaktycznych celem uzyskania orzeczenia o zdolności do wykonywania pracy. Badania nie zostały jednak przeprowadzone a jako przyczynę uniemożliwiającą ich przeprowadzenie wskazano pracownikowi brak posiadania przez niego szczepienia przeciw wirusowi Sars-Cov-2. Po takiej informacji H. G. wrócił do domu a w godzinach popołudniowych w czasie wykonywania prac na swojej posesji uległ wypadkowi wymagającego zaopatrzenia medycznego po czym wystawione zostało orzeczenie o czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby. Niezdolność do pracy z powodu powyższego wypadku trwała do sierpnia 2022 r.

dowód: zeznania świadków: P. P., M. J.,

zeznania odwołującego oraz H. G., lista obecności

Dokonując powyższych ustaleń, sąd dał wiarę zgromadzonemu w sprawie materiałowi dowodowemu: zeznaniom świadków, zeznaniom stron, umowie o pracę, zakresowi obowiązków a także liście obecności w części odnoszącej się do potwierdzania codziennego zgłaszania się u pracodawcy do wykonywania pracy.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 6 ust 1 pkt.1 i art. 13 pkt.1 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu - podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Stosownie zaś do treści art. 1 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, osobom tym w razie choroby lub macierzyństwa przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

Zgodnie z treścią art. 83 k.c. w związku z art.300 k.p. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Złożenie oświadczenia woli dla pozorów oznacza, że osoba oświadczająca wolę, nie chce aby powstały skutki prawne, jakie zwykle prawo łączy ze składanym przez nią oświadczeniem. Inaczej mówiąc strony niejako udają, że dokonują jakiejś czynności prawnej np. zawierają umowę o pracę.

Okoliczność, iż strony sporządziły umowę o pracę, nie stoi na przeszkodzie uznaniu, iż działanie stron w sytuacji gdy wiadomo było, iż odwołujący w krótkim czasie będzie chciał korzystać ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego, jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego. Nie można wyrazić akceptacji dla nagannych i szkodliwych społecznie zachowań, stanowiących przejaw szerszego zjawiska wyłudzenia świadczeń z systemu ubezpieczeń społecznych, polegającego na zawieraniu umów na korzystnych warunkach na krótki okres przed zajściem zdarzenia rodzącego uprawnienie do świadczeń z ubezpieczenia społecznego i to w wysokości ustalonej od wygórowanego wynagrodzenia za pracę.

ZUS ma prawo ocenić sporządzoną umowę o pracę i uznać ją za pozorną, sprzeczną z prawem czy zasadami współzycia społecznego co ma skutki dla ubezpieczonego w zakresie istnienia podstawy ubezpieczenia (por. Wyrok SN, sygn. akt III UK 200/04, opublikowany w Rzeczpospolitej 2005 r., Nr 50, str. C-1). Podzielając ten pogląd dodać należy, iż rzeczą przedsiębiorcy jest zatrudnianie pracowników dla realizacji celów gospodarczych z tą działalnością związanych, lecz okoliczności te nie są obojętne dla organu rentowego, gdy ciężar utrzymania ubezpieczonego przerzucany jest na fundusze publiczne. Podobnie wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25.01.2005 r. II UKN 141/04 (OSNC 2005 Nr.15 /235). O pozorności umowy decydują okoliczności jej zawarcia, cel jaki strony chciały osiągnąć i charakter wykonywanych czynności.

Okoliczność, iż strony sporządziły dokumenty związane zwykle z nawiązaniem stosunku pracy, nie znaczy jeszcze, iż do nawiązania stosunku pracy doszło.

Celem zawarcia umowy o pracę jest nawiązanie stosunku pracy, a więc świadczenie przez pracownika pracy przez określony, dłuższy okres, w zamian za wynagrodzenie.

Pośrednim celem zatrudnienia jest także uzyskanie stażu emerytalnego czy ochrony ubezpieczeniowej na wypadek zajścia ryzyka choroby, wypadku, starości.

Podkreślić przy tym trzeba, że zarówno przepisy prawa pracy, prawa ubezpieczeń społecznych, jak i przepisy ustrojowe pozwalają tak kształtować elementy stosunku pracy, jaka jest wola stron. Jednakże przestaje powyższa kwestia być tylko sprawą stron nawiązujących stosunek pracy, gdy po uregulowaniu jedno - dwumiesięcznych składek przerzuca się ciężar wypłaty świadczeń na fundusz dysponujący publicznymi pieniędzmi, którymi zarządza ZUS. Nie może być tak, iż konstruuje się stosunek prawny pod istniejącą sytuację, nie dla realizacji celu jakiemu ten stosunek ma służyć a dla osiągnięcia innych celów, a więc uzyskania świadczeń, do których strony tego stosunku nie spełniały warunków.

W niniejszej sprawie, zgromadzony materiał dowodowy wskazuje iż strony sporządziły umowę o pracę i umowa ta była realizowana. Pracownik udawał się do miejsca wskazanego przez odwołującego aby odbyć szkolenie wstępne po czym zgłosił się do miejsca prowadzenia działalności przez odwołującego i tam zajmował się realizacją zadań wynikających z przyjętych na siebie obowiązków pracowniczych. Za pracę odwołujący wypłacił pracownikowi wynagrodzenie. Pracownik do wykonywania przyjętych na siebie prac posiadał kwalifikacje z racji wieloletniego wykonywania prac murarskich. Z kolei odwołujący miał potrzebę i możliwość zatrudnienia pracownika. Okoliczności związane z wykonywaniem przez H. G. pracy zostały przedstawione przez osobę emocjonalnie nie związaną z odwołującym ani z H. G..

Po przeprowadzeniu wskazanych wyżej dowodów, organ rentowy nie wnioskował o przeprowadzenie kolejnych dowodów. Nie pojawiły się więc nowe okoliczności wymagające przeprowadzenia jeszcze nowych dowodów ponad to co wynikało z dotychczas przeprowadzonych w sprawie czynności dowodowych. Zatem stosując zasadę rozkładu ciężaru dowodowego przyjąć należało, iż strona odwołująca wykazała wszelkie okoliczności związane z prawidłowym nawiązaniem stosunku pracy i towarzyszące temu stosunkowi elementy rzeczowe w postaci wykonywania pracy zaś organ rentowy nie przedstawił poza podnoszonym w decyzji i w trakcie postępowania sądowego zarzutem o pozorności zawartej umowy o pracę jakichkolwiek dowodów na poparcie tej pozorności.

Z tych względów uznać należy, iż w niniejszej sprawie doszło do zawarcia umowy o pracę oraz jej realizacji i odwołująca podlegała ubezpieczeniu pracowniczemu w okresie od 1 lipca 2020 r. do 30 czerwca 2021 u płatnika składek spółki (...) w B.

Stąd odwołanie jako zasadne podlegało uwzględnieniu, a decyzja zmianie w myśl art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. o czym sąd orzekł w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania sąd orzekł w punkcie 2 sentencji wyroku mając na uwadze przepis art. 98 k.p.c. oraz przepis § 9 ust. 2 rozporządzenia z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Sędzia Romuald Kompanowski